

מה שבוטח טובות

מענה לבני הישיבות בנתיבי העליה

גליון 4

תקופת המבחנים לישיבות

יהיה ניכר במבחן, וכפי שנפרט להלן לגבי המבחן עצמו.

כמובן שצריך ללמוד היטב את הדפים עליהם אתה נבחן, אולם בכדי להצליח במבחן (שבכל זאת יש לו השפעה כלשהיא על הקבלה לישיבה...) צריך לדעת כיצד לעבד את הסוגיות הנלמדות, לצורך ההכנה למבחן. אחד המכשולים הגדולים שיוצרים לחץ ובלבול, הוא חוסר הסדר בסוגיה הנלמדת, שמביא ללחץ פנימי האם תדע לענות על השאלות כראוי או לא. לכן, חשוב מאד להקדיש זמן מוגדר וקבוע מראש, לסדר לעצמך את המהלך הסוגיה דבר דבור על אופנו. אין הכוונה לחזור שוב על כל החומר, אלא לערוך לעצמך כללים וראשי פרקים של הסוגיות אותן למדתם ובמה עוסקת כל סוגיה, ברמת המסקנות של הגמרא עצמה, שיטות הראשונים ביסודות הסוגיה, והחידושים המרכזיים שנאמרו בה. צורת עריכת הסיכום תהיה באופן שבקלות ניתן יהיה לזכור את מבנה הסוגיה על כל חלקיה, ולהעמיד את הדברים לפניך כמו תמונה, ולא תזכור אותם רק לפי הסדר שנאמרו במהלך השיעורים, וכך אם וכאשר תישאל באיזה סוגיות עסקתם, ובאילו נידונים התמקדתם (לא יבקשו... אבל זה יעזור למה שכן יבקשו) תוכל להשיב בבטחה בסקירה כוללת, וגם במבחן תוכל לשלוף את הידיעות בצורה מיידית. מלבד שהסדר הזה יסייע למבחן, הוא גם יוריד חלק גדול מהלחץ. כאשר הנושאים מסודרים אצלך, אתה סומך על הידיעות שלך ובטוח שתדע לענות, ואינך מפחד שתישאר עם פה פתוח.

מלבד זאת, חשוב לשמור על רוממות בהנהגה האישית בכל התקופה, ולא להיגרר לקלות ראש ולדברים שמסיחים את הדעת מהלימוד ועבודת השם. אפשר להתפתות בקלות לאמירות החברה הבינונית שבתוך הלחץ צריך 'להשתחרר' וכיו"ב ובכך תצא מהשיקיעות בלימוד מהר מאד. עליך לדעת כי מלבד הרצון למנף את הימים לעליה אמיתית ולקנות מעלות שיהיו חלק ממך, גם המבחן עצמו תלוי במצב הרוחני שלך. כל ראש ישיבה ושאר הבוחנים רואים את צורתו הכללית של הבחור והיכן הוא שקוע, תשובות גבוהות ומרשימות מהוות משקל ברושם המתקבל עליהם, אבל המבחן הקובע הוא הרצינות והרמה האישית. הבוחנים ראו מאות נבחנים, ואח"כ בישיבה בדקו אם הרושם שקיבלו עליו היה נכון, ולמדו

שאלה: אני לומד בישיבה קטנה בשיעור ג', וכידוע אנו כעת בתוך תקופת ההכנה למבחנים לישיבות גדולות. אני מרגיש כבר את המתח באויר, וזה מפריע לי בריכוז ובלומוד, ובעצם במקום שהתקופה הזאת תהיה בשטייגען רציני, בעוצמה רבה עם כל הכוחות, אני מחכה שהיא תסתיים. רציתי לבקש עצה איך לנצל את הימים לצמיחה בצורה הטובה ביותר, ולעבור את התקופה הזאת בלי לחץ. וכמובן להתקבל לישיבה טובה ומתאימה.

תשובה:

בחור יקר, שאלתך היא שאלת רבים וטובים מחברך, אך רובם לא ימצאו אומץ להביע אותה בקול, ועל כך מגיעה לך הערכה רבה.

תקופת המבחנים לישיבות היא תקופה שהרבה היו מעדיפים לדלג עליה מכמה סיבות. אם בגלל המתח שהזכרת, מהמבחן המתקרב, או מהספק והציפיה לדעת אם תתקבל לישיבה שרצית, וכן בגלל הלבטים והבחירה בישיבה הטובה והמתאימה.

עם זאת אם תיגש לכל המהלך מתוך מחשבה ותפעל בצורה נכונה, תוכל למנף את פרק הזמן המיוחד הזה ולהוציא מעצמך יכולות שלא היכרת. ההשקעה הרבה והצמיחה הלא שגרתית, ירוממו אותך והתקופה תיקבע בזכרוןך לטובה לשנים ארוכות.

בחלק הראשון של הזמן שהוא זמן ההכנה למבחנים לישיבות, אתה חייב, פשוט חייב, להיות שקוע בלימוד במקסימום האפשרי. במבחן לא משתקף רק הידע הספציפי שלך על שאלה שנשאלת או החבורה שאמרת, אלא מבחינים גם כמה אתה מבין את הדברים כצורתם, כמה אתה מונח בלימוד ומחובר למה שאתה אומר. כאשר המחשבה אינה תפוסה בלימוד, זה מתבטא במה שתגידי, וגם אם תענה תשובה נכונה, היא לא תחפה על המציאות. זאת הדרך הישרה, משום שככל שתהיה שקוע יותר בלימוד, תוכל לרדת לעומקם של דברים, לחשבן את הדברים בבהירות, וגם ליהנות מהלימוד. כל זה

מהנסיון. לכן חשוב שתגיע עם רוממות פנימית שתשתקף מהתשובות שלך, ולשם כך עליך לשמור את עצמך מונח טוב בלימוד ועבודת השם. אל תשכח שהקבלה שלך לישיבה תלויה רבות באינפורמציה שמתקבלת עליך, ואם תוכיח את עצמך בתקופה זו שאתה מסוגל ליותר, יהיה לך השפעה רבה על חוות הדעת שיאמרו אודותיך.

השקעה זו תסייע לך לא רק להתקבל לישיבה ברמה גבוהה, אלא להתאים את עצמך לישיבה כזאת. בחור שמגיע לישיבה שהיא למעלה מרמתו, לא תמיד מתמודד נכון וחווה כשלונות. לעומת זאת אם תעלה את עצמך למקום גבוה יותר עכשיו, ותשמר את מה שאתה משיג כעת, תתאים לך ישיבה טובה. חשוב לדעת שככל שהגיל עולה, החלק של הכישרון הטבעי תופס פחות מקום, ואילו הידיעות והמעלות שקונים ע"י השקעה הם המשמעותיים בבנין קומתו של האדם. הכישרון בהחלט מסייע להגיע להישגים אך ההתקדמות האמיתית היא מכוח העבודה העצמית ושיעור ההשקעה.

וכעת ניגש למבחן עצמו:

חשוב שתהיה ממוקד בתוכן העיקרי של החבורה שאתה אומר, או של התשובות שאתה עונה.

אל תאריך מידי בדברים שאינם קשורים לגוף הענין, ומאידך אל תקצר מידי בדברים העיקריים.

תעמיד את הדברים בצורה טובה, מעניינת וממוקדת. אין צורך לחפש מילים יפות מידי כדי להגדיר את הדברים, אבל חשוב להשתמש בשפה למדנית ומתאימה.

אל תדקלם את מה שהר"מ שלך אמר בשיעור, ותפרט רשימה של כל המפרשים שמדברים על הענין, אלא תתמקד בתירוץ טוב שאתה מבין ומחובר אליו ותענה אותו מתוך שכנוע והבנה פנימית.

תפנה את המחשבה מהשאלה "מתי זה כבר ייגמר" ... תהיה מחובר למה שאתה אומר ותיהנה מהגישמאק של הסברא.

כשאתה עונה תשובה, היטב איך דברייך מיישבים את השאלה, ותמצא את הטעם הטוב בכך שכעת הדברים מחוורים ולא קשים.

למרות שהמבחן הוא אמצעי להתקבל לישיבה, תתייחס אליו

כחוויה..... תוכל לדבר בלימוד עם ראש הישיבה בקלות. יש ישיבות שאפשר לדבר בלימוד עם ראש הישיבה רק אחרי שנתיים בישיבה...).

וכן לגבי הראיון:

אל תנסה להרשים בתשובות מפוצצות על מה שנשאלת. זה לא כ"כ משכנע... במיוחד שהרבנים כבר שמעו עליך ומכירים אותך מעט מהבירורים המקדימים. לעומת זאת אם תגיע מתוך רוממות אישית שקנית בכל התקופה, התשובות שלך יהיו שקולות ומכובדות.

תקשיב ותתבונן במה ששואלים אותך, ותענה את התשובה מתוך כנות ושכנוע פנימי במה שאתה אומר. כמובן שאינך צריך לספר על החסרונות שלך, ומותר לך להעמיד את עצמך באור חיובי כפי שהינך רוצה ומסוגל להיות, אבל אל תיסחף.

אם תפעל כפי הדברים הנ"ל לא תצטרך אחרי המבחן 'שחרור' או חלילה התפרקות. נכון שאחרי זמן לחוץ תצטרך מעט הרפיה, אבל כשתגדל את הכוחות הטובים שלך, לא תפעל נגד הטבע שלך, ולא תרגיש מחנק וצורך לפרוק את העול שלקחת על עצמך. אדרבה, אתה תזדהה עם הקומה החדשה שבנית בעצמך, וכל מה שתעשה יהיה כבחור בוגר ואחראי בעל שאיפה ויעד ברור בחיים.

שתף את ההורים שלך בחוויות שעברו עליך, וגם תישן טוב, אבל תשמור על סדר יום איכותי, ותחזור למסלול בהקדם האפשרי. עקב נסיון העבר, ראו גדולי ישראל שפריקת המתח לאחר המבחנים גורמת להרבה בחורים ירידה ואיבוד הקנינים שרכשו בעמל רב וההפסד עצום, לכן קבעו סדר לימוד מיוחד לתקופה שאחרי המבחן. כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל, ובמיוחד בדבר כזה שהוא בהחלט הכרחי בשבילך, נכון שזה מעט קשה, אבל זה מאד משתלם.

וכמובן "הא בלא הא לא סגי" (נדה ע.) תתפלל מעומק לב להקב"ה שיכוין אותך לישיבה טובה המתאימה לך ביותר. תבקש שתתקבל אליה בקלות, ותרגיש רצוי בישיבה, ושם תתעלה בתורה ובעבודת השם.

בהצלחה רבה.